

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Égész évre 10 l. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hóra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Kisebbségi hirdetésért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzár
aliku szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj n
den külön beiktatást 30 kr

Hét nap.

Debreczen, aug. 17.

Ő Felsége a király kihallgatta Thun miniszterelnök útján Ausztriát, Bánffy miniszterelnök útján Magyarországot, Goluchovszky külügyminiszterelnök útján a diplomáciailag egyesített összbirodalmat, — kihallgatta e három generálist arra vonatkozólag, hogy mimódon lehetne Ausztria és Magyarország érdekeit úgy összeegyeztetni, hogy azok továbbra is állami közösségben maradjanak, mint eddig voltak. . . Önkénytelenül az a kérdés merül itt fel, lehetséges-e az, hogy Bánffy a magyar állam, Thun az osztrák örökös tartományok és Goluchovszky pedig a diplomáciailag egyesítés monarchia képviselőjében Ő felsége előtt reprezentáljanak? — Hogy Bánffy báró miniszterelnöknek Magyarországot képviselni joga van, ezt értjük, mert ő a törvény — az alkotmány, a nemzet akarata és Ő felsége legfőbb elhatározása alapján elnököl. — Goluchovszky reprezentatív jellegét is — úgy a hogy — alakilag legalább kiagarázhatjuk, ha már okvetlenül túl kell beszélnünk a — czofot . . . de Thun úr miniszterelnök mivoltát egyáltalában nem értjük. — Thun úr képviseli a többek közt Galiciát, Szlováciát — Morvaországot és Csehországot, — ezek a tartományok

pedig az osztrák örökös tartományok népességének körülbelül $\frac{2}{3}$ -ad részét számlálják, ez a $\frac{2}{3}$ -ad rész többség pedig tele torokkal tiltakozik az ellen, hogy Thun ur az ő érdekekben és képviselőikben egy kukkot is szóljon . . . Mit akar hát Thun úr — mi joga hirdeti magát az osztrák örökös tartományok megbízottjának . . . mi joga conferál ő azzal a Bánffyval, a ki egy alkotmányos nemzet képviselőjében beszél? — vagy Ausztriában semmit sem tudnak arról, hogy mi csak úgy állhatunk velük szóba ha ők is alkotmányos nemzet, mint mi vagyunk? — semmit sem tudnak Ausztriában arról, hogy mi törvény és alkotmánytörő nemzettel nem fraternizálhatunk? — mi van a reichsrattal? — a népképviselői alapuló osztrák parlamenttel? — mutassanak nekünk ilyet, mert mi addig nem tudjuk, hogy Ausztriában kihez van szerencsénk, mi akárhivel nem alkudozhatunk!?

Thun ur tehát lehet Ő felsége miniszterelnök, de nem lehet ez idő szerint az osztrák örökös tartományok alkotmányos miniszteriumainak elnöke, — nem lehet az egységesen kormányozott Lajtán tuli tartományok megbízott képviselője, hanem csak közönséges udvari — beamter és semmi egyéb.

Ausztriában sincs alkotmányos élet

— az abszolút uralom 14 §-a dominál és így detronizálva van a népképviselői alkotmány. Thun ur tehát lehet udvari szolgálta — vagy udvari szolgálta presidense, — de Ausztriának egy percig sem lehet alkotmányos képviselője. Tiltakozunk tehát az ellen, hogy Bánffy miniszterelnök véle fraternizáljon és alkudozzék . . . Ha pedig odaát Ausztriában nincs többé becsületes és humanizmus, melylyel a magyar törvények és alkotmány iránt viseltetni köteles minden tisztességes nemzet ezen a világon . . . kár egy percig is tovább pazarolni az időt meddő okoskodásokkal és tündésekkel; — ha nincs kikkel becsületesen megértetni azt, hogy mi a törvény szentsége itt minálunk és mivel tartozik annak mindenki: legjobb ha előszedjük a fegyvertárból eszközeinket.

Ő felsége e hó 24-én, tehát 7 nap mulva dönt. — Hátha szédelő intrikákkal félrevezetik a koronát? — hiszen tudhatjuk már, hogy Ausztriában nincs többé semmi szent. — Legyünk elkészülve tehát minden roszra, — Ausztriától jót úgy sem várhatunk . . . hét nap nagyon sok idő — csodákat mivelhet addig általunk a sértett önértet hatalma, hét nap alatt felvértezhetjük lelkeinket őseink rettenthetetlen vitézségével és előszedhetjük fegyverünket,

Lucrum-élet.

A »Debreczen» eredeti tárczája.

Nagyon haragszik ránk az osztrák,
A foga villog és csikorog;
Háta mögött már szoritja botját,
Mingyárt birokra megy a dolog.
Ej, dehogy is megy! Ime, ajándék
Megy szekerünkön néki — halon.
Lágyul szivében így tán a szándék.
«Igy lehetünk csak nagy hatalom».

Büszke urak ti, a kik e szókkal
Véditek itt a kétféjű sast:
Ki fog barátot haszonért csókkal,
Ugy-e bizony, lenézitek azt?
Közületek hát ne véljé senki,
Hogy nala rosszabb a »szent» haza.
Nem telik tőlünk a nagy verseny ki?
Vonuljunk félre, menjünk haza!

Sebestyén diák.

Utazó négylábuak.

A humanitás nem állapodik meg az emberrel, hanem kiterjeszti védőkarját a földön élő más lényekre is. Sajnos, nem mindig lehetséges a nemes elméleti követeléseket a valóságba átültetni.

Az a mód, melylyel az ember hatalmát gyakorolja a fensőbbesége alá tartozó állatok

főltt, nem mindig egyeztethető össze az emberiség követelményeivel.

Azért hiszik a vegetariánusok, hogy a husevők úgy fog tekinteni az utókor, mint mi a kannibálokra, mások, a kik nem vetik magukat alá a vegetariánus tartózkodásnak, fejüket homokba dugják, mint a struccmadár hogy ne lássák a kegyetlenségeket, melyek történnek, míg a sült asztalra kerül.

Francia, Német és Angolország nagymerővű husbehozatalra szorulnak és a húst vagy conserválva hozzák, vagy ami sokkal előnyösebb, az állatokat élve hozzák és a helyszínen vágják le.

A húst jégben vagy másképpen conserválva szállítani lehet ugyan, de ize szenved s azért az állatok eleven szállítását jobban kedvelik.

Hajdan, a vitorlás hajók idejében élő marhák szállítása nem volt lehetséges. — Az utazásnak gyorsan kell történnie gazdasági tekintetből, mert nem lehet elegendő élelmiszert vinni a hajón.

Ivóvizet csak úgy lehet előteremteni a hosszú tengeri utazáson, hogy a sós vizet a gőzkazánban destillálják, a vitorlás hajókon természetesen nem történhetett meg.

Viharos időjárásnál továbbá csak a

gőzhajó egyenletes járása tarthatja meg jó conditióban a hajórakományt.

Érdekes figyelemmel kísérni a négylábuak utazását pl. La Platából a Themseig. Ez a tengerentuli szállítás nagyjára egy társaság kezében van, mely Londonban székel. A szállításra vagy külön e célból épített hajókat használnak, vagy közönséges személyszállító hajókon rendelkeznek be ideiglenes istállókat. A vállalkozás elbirja a jelenlékeny költséget, mert a marhák Londonban három-négyszeres áron kelnek el, mint amennyibe kerülnek Amerikában. Argentína régóta eldorádója a baromtenyésztésnek; de ez csak az emberek szempontjából mondható, mert a szegény baromra nézve az argentiniai baromistállók formális poklok. Mennél kisebb értékű valamely áru, annál kevesebb gondot fordítanak rá és annál kevésbé becsülik meg. Hogy mily tékozlóan járnak el a marhával, illetve husával, kitűnik abból, hogyan készítik el a húst. Az állatot lenyuzzák és a húst nyárson forgatva sűtik, azt a részét pedig, mely közvetlenül a lángot éri s mely ennél fogva megszenesedik, eldobják, mint használhatatlant. Gazdasszonyaink, akik kénytelenek minden lat húst drága pénzel felmérni, bizonyára szörnyűkődve fogják hallani, hogy tékozlójak az

hogy az elaljasodás fertőjébe süllyedő Ausztriával leszámolhassunk s ha önmagáról megfélekedve, zsvány kezeket emel ellenünk, adjunk neki újabb leczkét, (melyben annyiszor volt már része) s írjuk fel gonosz homlokára vérbetűkkel e szókat: »Alkotmányos Szabadság» »Törvény» és »Hazaszeretet.«

Dr Király Péter.

A kiegyezés válsága.

Budapest, aug. 16.

Bánffy Dezső tegnap elutazott Ischlból, ma Bécsben volt s holnap reggelre várják vissza a budai miniszterelnöki palotába. E hó 24-én Thun osztrák prémie két szakminiszterével Budapestre jön, hogy itt folytatódjanak az Ischlben megszakadt tárgyalások.

Ezt a csekély eredményét az ischli konferenciázásoknak Budapestben nagyon vegyes erzelmekek fogadták. A kormányparti sajtó egy részének örömet okoz az, hogy a bécsi sajtó úgy igyekszik feltüntetni ezt a halasztást mint a magyar álláspont győzedelmét, de a jobban beavatottak tudják, sőt a P. L., barburkoltan beavallja, hogy ez nem más, mint a válság elodázása. Nagyon sokan vannak azok is a kik azt tartják, hogy ez az egyheti haladék egy csöppet sem szolgál a magyar kormány pozíciójának erősítésére, mert azt mondják, ha csakugyan a törvény szilárd alapon áll a kormány, akkor ez az álláspont ilyen kétes helyzeteket, mint a minőt ez a halasztás teremt, meg nem tűr.

Sokkal határozottabbau szól tudósítónk mai telefonjelentése, a melyet alább közlünk. E szerint a tegnapi nap folyamán az ugynevezett magyar álláspont, a melyet Bánffy képviselt, teljes vereséget szenvedett. Az ischli döntés szerint, a melyet az új egyezkedés kódébe burkoltak, szó sem lehet többé önálló rendelkezésről, a külön vámtérületnek habár elvi kijelentéséről, hanem egy új formáról, amely a monarchiának állítólag veszélyeztetett egységét nem fenyegeti. Az a haladék, amit Bánffy bárónak e hó 24-éig adtak, csak a siralomházi idő

számba megy, olyan Galgenfrist-féle arra nézve, hogy távozása előtt függő dolgait rendbehozhassa. Gcluchovszki, Kállay mind összefogtak ellene az osztrák miniszterekkel és az udvari körökkel, amelyek mindennek, ami csak legtávolabbról is hasonlít a magyar állásponthoz, nagyobb ellenségei, mint bármikor.

Hire járt annak, hogy az augusztus 24. tanácskozások is alighanem a király személyes vezetése és auspiciuma alatt fognak végbemenni, amikor is a király a magyar politikai élet több kiváló tagjának, mint Szilágyi Dezső, Tisza Kálmán stb. véleményét is meghallgatta volna. Ezt a hirt azonban a félhivatalos Bud. Tud. megezőfolja, valamint azt is, hogy péntekre minisztertanácsot hívott össze Bánffy. Ennek ellenében kétségtelen tény gyanánt közölhetjük, hogy a miniszterek holnapra, vagyis szerdára szóló távirati meghívót kaptak, és Darányi miniszter eme meghívó folytán már meg is érkezett Budapestre.

Angol-orosz versengés.

Minden jel arra mutat, hogy Kelet-Ázsia már a legközelebbi jövőben az európai állam-bölcsesség erőinek mérkőzési színhelye lesz. A régi beteg emberrel, a szultánnal alig törődik ma valaki, a diplomácia talált egy új beteget, új médiumot és most körülte, Kína körül folyik a nagy munka és — kezelés. Minden egyes doktornak külön rendszere van. Oroszország amputálni akarja, Anglia inkább belülről ható gyógyszerekkel szeretne kísérletezni.

Az orosz diplomácia határozottan lép fel, fenyegetődzik. Londonból pedig ellentétlára bátorítják Kínát, kijelentvén, hogy Anglia hathatós támogatására számíthat, amint valamely más hatalom ott oly lépéseket tenne, amelyek az angol vállalkozási szellemnek útját állanák.

A csungli yamen — vagyis a kínai külügyminisztérium — azonban úgy látszik, nem sokat törődik az angol kormány nagy zavarával és fondorlataival, valamint hogy nem törődik azzal sem, hogy Salisbury márkinak mi a nézete és terve a Kínában követendő politikát illetőleg.

Ha a bika felette makacs, életét kockáztatja, mert azoktól a sebektől, melyeket a lörugások ejtenek hátgírinczén, tönkre kell mennie. Érdekes, hogy az argentiniaiak oly kitűnő lovasok, hogy még nyolcz éves gyermekeket is felhasználnak a ökrök terelésére és a ficzkók lassójukat hajítva, hangos üvöltéssel galopponak a bögő marhák mögött.

A juhok behajtása a hajóba sokkal kényelmesebben történik. Egyszerűen előre küldik a kolompost a többi bégetve megy utána, mint birkához illik. Az állatok gondozására néhány hozzáértő embert küldenek a szállítmánnyal együtt, a kíséret tulnyomó része azonban minden más foglalkozási ágból való, olyan emberekből, a kik a század utazás végét szerződnek szolgálatba.

Sajátságos egzisztenciákkal találkozunk itt az ember. Sokan, akik itt a zabot rázzák, a takarmányt sózzák vagy vizet öntenek a marhák vályujába, nem hitték volna a jóslást, ha valaki megjövendölte volna nekik, mivel fognak foglalatzkodni néhány esztendő múlva.

Tiszteken és tudósokon kívül, akiket a sors megviselt, szabók és keztyűgyárosok, kovácsok és asztalosok fáradoznak a négy lábú utasok gondozásával.

Az argentiniai marha rendszerint egészséges és az utazást igen jól elbirja. Természetesen, hogy néhányan elhullanak utközben.

Anglia fenyegetődése sem Kinának, sem Oroszországnak nem imponált. Angliával szemben már megvan az a tapasztalat, hogy csak a kardját szokta csörtetni, a nyereséget azonban ellenfele vágja zsebre.

Ezuttal mégis Salisbury azt igyekszik a világgal elhitetni, hogy szavait tettekre is kész átváltoztatni.

A jelszót Goschan adta ki az angol flotta gyarapításának elkerülhetetlen szükségességével.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy Oroszországnak a mandzsuk tartományában és Liaotungban kifejtett sikeres akciója valamint a jelenlegi helyzet közé esett a most befejezett spanyol-amerikai háború, amely az angolszások öntudatát nagy mértékben fokozni van hivatva.

Az amerikai flotta, bár az angolokéval sen a hajók ereje, sem azoknak száma tekintetében össze sem hasonlítható, hatalmas faktornak bizonyult. A legszélsőbb Keleten nagyszámu szárazföldi csapatoknak felvonulása, állásfoglalása és operációja teljesen lehetetlen. Ott a tengeren kell uralkodni és akit megszerzi, az lesz az ur. Aki a tengeri utakra felügyeletet gyakorolhat, az meg is szabhatja hogy a kínai partokon milyen erők kerülhetnek vele szembe.

Anglia abban a helyzetben van, hogy a Földközi-tenger ki és bejárását elzárhatja. — Leplezetlenül kijelentette azt a szándékát is, hogy a Suez-csatornánál oly erőket fog elhelyezni, hogy az ellenséges hajókat épp oly biztosan ejti zsákmányul, mint a hogy Dervera hajói Sampson admirálisnak esett áldozatul Santiagó mellett.

Ily körülmények közt tehát a kelet-ázsiai vizeken is számolni kell Angliával. Csak az a kérdés, idejekorán ott lesz-e. A flotta épülni fog, az bizonyos. De mialatt az épül, Oroszország napról-napra tért hódít. Vasutakat épít Kinában, terjeszkedik, kikötőket biztosít magának, szénállomásokat létesít, diplomáciája kieszközöl mindent, a mit csak akar, Li-Hu-Csang Pawlovnak a legjobb barátja és napról napra újabb hír érkezik az angol diplomácia vereségéről.

A játék színhelye most Szentpétervár. Oda irányozzák a tiltakozó jegyzékeket és ott történnek meg az előterjesztések. Mi lesz az

amerikaiak a drága marhahúst. A huskivitelnek, valamint szárított hus készítésének naponta százával esnek áldozatul a marhák, de a marhaállomány elpusztíthatatlan. A pompas zöld legelő a szarvasmarhának és juhoknak kitűnő táplálékkal szolgál.

A tengerentuli szállításra természetesen a legjobb minőséget választják ki, mert a jobb marha Angliában igen drágán kél el, a szállítási költség pedig a rosszabb marhánál is ugyanannyi volna.

A marhának behajtása a hajóba a »gaucho«-nak rendkívüli ügyességét veszi igénybe és valóban érdekes látvány. Az erőteljesebb bika a magányos pusztákon nőtt fel, szeme nem szokta meg sem az embert sem az új, idegenszerű környezetet. Az ösztönszerű érzés, hogy baj vár rá, dühös ellenállást kelti fel. Vérben forgó szemmel fordul mindig más felé mint a merre a hajcsárok hajítják.

A gaucho minden fürgeségével és lassóvető ügyességével sem érne célra, ha paripájában nem volna kitűnő szövetséges társa. A bika rohan előre, vaktában öklelözve szarvával. Jaj annak az élőlénynek, mely szarvai közelebe ér. Ügyesen, bámulatos fürgeséggel kerüli ki a paripa a dühös bikát, belekapaszkodik sarkába és rugva tereli abba az irányba, melybe lovassa a gaucho, a marhát hajtani kívánja.

A nehéz holttestet kiczélik az istállóból és csakhamar ott lóg a hajó deszkafalán a tenger színe felett. Majd felbontják a szarvakra kötött hurkot és a merev test hangos csattanással hull a vízbe.

Nagyon kell ügyelni arra, hogy a bárányok valamely résen a kerítésen keresztül ne ugorjanak a tengerbe, mert ezek az állatok vakon követik kolomposukat és ily módon nagy csomó mondana isten hozzádot a hajónak.

Az, hogy az állatok az éghajlati változást könnyen kibírják, érdekes illusztrációja az állatok alkalmazkodó képességének. A rákterítőt a hajó elhagyja, a nyomasztó hőség tűrhetővé válik, a viharok zónájából mind közelebb jönnek a mérsékelt égövhez. Váltjuk ruháinkat, vastagabb kabátot veszünk, ha kimegyünk a szabadba és örülünk, ha a fűtött szobában ülhetünk.

Az északi szél süvölt, a biscayi öböl hullámai csapkodnak a fedélzetig. A hideg víz zúgva csap át a szabadban tanyázó ökrök fejlett, amelyek szélesre terpesztett lábakkal állnak és iparkodnak egyensúlyt tartani az ingóringó hajón.

A hajó bevez a széles Themsebe és felfele megy. A vidéket hó lepi, jég zajlik a folyón, valódi téli tájkép tárul elénk, akik néhány héttel ezelőtt a tropikus égöv melegét sokalltuk. Az éghajlatváltozás nem árt a

eredménye? Kétségtelenül háború. Ha egyéb bizonyítékunk nem volna e föltevés mellett, elég egymagában az is, hogy Indiába, vagyis arra a központra, a hol Oroszországgal a legelső összeütközés történhetik meg, Curzon, a volt külügyi államtitkárt küldték ki alkirálynak.

Ez a körülmény még azokat is nyugtalanítja, a kik a valószínű háború veszedelmében semmiképp sem akarnak hinni.

Az orosz önkéntes hajóhad Petersburg nevű hajója 1000 ujonczczal és kivándorlókkal Vladivostokba menet tegnap kelt át a Dardanellákon.

Színházbizottsági ülés.

Debreczen, aug. 17.

Debreczen városi színházi bizottsága tegnap délután érdekes és fontos ülést tartott, a mely iránt a bizottság tagjai is nagyobb érdeklődést tanúsítottak.

Jelen voltak Komlóssy Arthur főjegyző elnöklése alatt Boczkó Sámuel, Ábrahám László, Szentkirályi Tivadar, Mark Endre, Komlóssy Dezső, dr. Kola János, Sz. Szabó József és Tóby Elek mint jegyző.

Komlóssy Arthur megnyitván az ülést, Tóby aljegyző fölolvasta a múlt ülés jegyzőkönyvét, a melyet hitelesítettek. Az ülés további lefolyásáról a következőket írja tudósítónk:

Szentkirályi Tivadar és társai tudvalevőleg javaslatot nyújtottak be a színházi bizottsághoz, a melyben az eddig két részre osztott évi bérlétek aként óhajtnak módosítani, hogy a bérlő közönség nagyobb számára való tekintettel az évi bérlétek a. b. és c. hármas rendszer szerint alakítsák át.

A tervezetből kifolyólag a színházi bizottság felszólította az igazgatót, hogy az átalakítással járó üzleti konjunkturák tekintetbe vétele mellett nyilatkozzék a reform javaslat felől a maga jól felfogott érdeke és használat szempontjából.

mi derék szállítványunknak és széles állkapcsaikkal vigan ropogatják a takarmányt, mit sem sejtve arról, milyen kellemetlen procedúra vár rájuk, ha megérkeznek. A deptfordi marhavásár, a foreign cattle market előtt a gőzös horgonyt vet a sötét, ködös város közepén, ahol az éhes londoniak már várnak a steak-ekre, melyek szállítványunkból kerülnek. Néhány nap múlva a sült már ott illatozik a családok asztalán, a húst felosztják a legelőkelőbb vendéglők és egyszerű laczkonyhák között, de senki sem gondol a napénekes zöld pompára, ahol az izletes eledel felnőtt.

Angol marhabajcsárok rohanják meg a hajót, elvadult nyers ficzkók, akiknek tekintetén meglátszik, hogy a vegetáriánus eszmék gyenge fuvalma sem érintette robustus lelkületüket. Hosszu botokkal igazgatják az állatokat, hangos kiáltásokkal és durva ütlegekkel. A négylábu utasok néhány óra múlva elhagyták uszó lakásukat. Hogy biztos talajt éreznek a lábuk alatt, nagy ugrásokkal sietnek a hidon és a megfagyott talajon a széles csarnokba, melynek kapuja bezárul mögöttük. A hentes vizsga tekintettel nézi a jövevényeket, hogy kiszemelje áldozatait. Bizonyára akad számukra vevő is, hóhér is, evő is, hiába nem tették meg a hosszú utat az újvilág erőteljes ficzkói, az utazó négylábuak.

G. A.

Komjáthy néhány nappal ezelőtt el is küldötte nyilatkozatát, a melyből az tűnik ki: hogy a hármas bérlérendszer hajlandó elfogadni s azzal egy a közönség, mint a saját maga érdekét inkább biztosítva látja.

Élénk és hosszas vita fejlődött ki erre a bizottság tagjai között; a jelen voltak mindenike elmondta véeményét az új bérlérendszer felől pro és kontra. Ezzel együtt természetesen felmerül a színházi szezon kiterjesztése is, a melyet a szinigazgató is hajlandó volna elfogadni.

Komlóssy Dezső azt az indítványt teszi, hogy a 210 előadás 60 napos bérlétek között osztassék fel három részre s a többi napokon rendezzen az igazgató bérlétszünetes előadásokat. A bérlétek ára pedig ne legyen más, mint az eddigi egység árak szerint voltak.

Több hozzászólás következett ezután, többek közt dr. Kola János. Beszéde oda kulminált, hogy az eddigi páros és páratlan napok bérlői kapják az a. és b. napokat, míg a c. napokkal az ujonnan jelentkező bérlők igényeit elégítsék ki.

A bizottság elhatározta a bérlők érdekeinek szemmel tartása mellett Boczkó Sámuel indítványa értelmében, hogy a bérlétek a szinigazgató októ. 1-je és ápr. utolsó napja között játszassa le. Hogy ezen rendszer mellett a szinigazgatónak alkalma legyen több bérlétszünetes előadást is tartani a szezon május hónapban 14 napra meghosszabbítja. — A rendes pénteki bérlétszünetes napokat pedig vasárnapra fogják áttenni, a mikor a szinigazgatónak is nagyobb előnye lehet az ünnepi előadások jövedelmezőbb kihasználása által.

A bérlérendszer átalakítása tárgyában szavazásra került a sor, melynek a Kola intenciója szerinti tervezet mellett az lett az eredménye, hogy 6 szavazattal 1 ellenében a hármas bérlérendszer a bizottság elfogadta.

Komlóssy Dezső javaslata értelmében aztán a bérlétekről akként állapították meg, hogy alsó és középpályára 60 előadásra 180 frt, csaldái pályára 240, a felső pályára 120, I. rendű támlásszék 48, II. rendű 42 frt lesz.

Azt is indítványozta továbbá Komlóssy Dezső, hogy az eddigi bérlőknek azon joga, miszerint a rájuk eső a. vagy b. bérlétek, ha nekik úgy tetszenék — a rendelkezésre álló c. bérlétek kicserélhessék és e tekintetben az ujonnan bérlőkkel szemben előjoguk biztosítva legyen.

A bizottság elfogadta. A bérlők jogainak és új bérlők bérléti vitás kérdéseinek eldöntésére állandó bizottságot küldöttek ki a színházi bizottság kebeléből, melynek tagjai lettek Komlóssy Dezső, Boczkó Sámuel, Szentkirályi Tivadar és Roncsik Lajos, akik a szinigazgatóval fognak az éléjük kerülő dolgok fölött határozni.

A bizottság sürgősen intézkedik az iránt, hogy a bérlérendszer változása sürgősen a tanács elé kerüljön és lehetőleg rövid idő alatt tudomására hozzák az igazgatónak is.

A pályázati feltételek módosítására kiküldött bizottság jelentésére került ezután a sor. Komlóssy Dezső azt indítványozza, hogy a módosított feltételek szövegét sokszorosítsák osszák ki a bizottság és a tanács tagjai között s csak akkor vegyék a kérdést tárgyalás alá.

Komlóssy Arthur azt hiszi, hogy ez a halogatás veszedelmet rejtene magában, mert a pályázat kiírásával elkésnének. Hiszen már

három első rendű színházra irták ki a pályázatot amelyek szept. 15-én járnak le.

A bizottság aztán abban állapodott meg, hogy az új szöveget nyomassák ki s ekként a bizottság tagjainak inkább alkalmunk nyílik, hogy a módosítást tanulmányozhassák.

Hogy pedig az időből ki ne essenek, a jövő hét elején ülésre jönnek össze, amelyen a pályázat ügyét végleg elintézik.

Az ülés ezzel véget ért.

Oszták álláspont, magyar álláspont.

Ischl, aug. 17.

A nap égető kérdéséről jól értesült forrásból a következő értesítést kaptam, mely az ügynek mindegyik oldalát megvilágítja. Első sorban azt adom elő, mint az oszták forrásból tudtam meg:

Az oszták kormány a magyar kormányval szemben pusztán a visszautasításra szorítkozik. A magyarok azt hiszik, hogy ragaszkodniok kell a Reichsrath összehívásához, mert mindenek előtt a kvóta-deputációt kell megválasztani és újra be kell terjeszteni a kiegyezési javaslatokat. Ezzel szemben az oszták kormány nem tartja föltétlenül szükségesnek a Reichsrath összehívását. — Azt mondja ugyan a törvény, hogy az uralkodó csak abban az esetben állapítja meg a kvótát, ha mind a két kormány bejelentette a küldöttségi tárgyalások parlamenti eredménytelenségét. De a törvényt úgy is lehet magyarázni, hogy a küldöttségek tárgyalását az oszták Reichsrath ülészakának berekesztése lehetetlenné tette, úgy, hogy már most az uralkodó döntését lehet kikérni.

A kiegyezési javaslatok betervezése sem föltétlenül szükséges, mert egyelőre csak a provizorium meghosszabbításáról van szó a mi a parlament közreműködése nélkül a 14. szakasz alapján is megtörténhetik. Ezenfelül semmi sem biztosítja azt, hogy az újra össze hívott Reichsrath a kvótaküldöttség megválasztásához fogja. A nyelvrendeletek visszavonását a mostani viszonyok között már azért is kizártnak kell tekinteni, mert ezzel az intézkedéssel még nem érnék el az oszták parlament akcióképességét, mert a német obstrukció helyébe a cseh obstrukció lépne és mert a nyelvrendeletek visszavonása nélkül az oszták kormány a Reichsrath-ban sértészen lenne kitéve.

Ez okból legjobb a Reichsrathot össze sem hívni és a kiegyezés érdemleges elintézését egy más talán czélszerűbb alkotmány alapján összehívandó Reichsrathra bízni. A jövő fogja megmutatni, vajjon a jövőendő Reichsrath megbízhatóbb intézmény lesz-e.

A magyarok kénytelenek lesznek kiegyezési törvényüknek 25. szakaszát, a mely parlamentaris kormányzást követel Ausztriában, addig fölfüggeszteni, de ez a jövő dolga, most a magyarok némi jóakarattal úgy magyarázhatóak a kvóta és a provizoriumtörvény határozatait, hogy a válság egészen tárgytalanná válnék.

Hogyha a magyarok csakugyan szívükön hordják a monarchia nagy hatalmi állását, akkor el fogják háritani a nehézségeket és nem fogják ortodoks törvényt magyarázással a két állam összeköttetését lazítani.

Magyar források következőképpen világítják meg a kérdést:

Thun gróf szinte hihetetlen hibát követett el azzal, hogy a Reichsrath ülészakát berekesztette és ezzel önmagát kinos helyzetbe juttatta, mert sem a kvótát meg nem állapította, sem a kiegyezési javaslatokat el nem fogadtatta.

Hogyha Thun gróf nem rekesztette volna be a Reichsrathot, akkor a kvótabizottság szeptemberben folytathatta volna tárgyalását és a magyar országgyűlés bizottsága elkezdte volna a kiegyezési javaslatok tárgyalását. Mindez most lehetetlen. Ujabb provizoriumba nem egyezhetünk bele, mert Magyarországnak

a provizorium törvény 3 szakasza értelmében abban az esetben, ha a vám és kereskedelmi szövetség 1893 végéig létre nem jön, ezeket az ügyeket önállóan kell rendezni. A magyar kormány köteles a kiegyezési törvényt, az állami alaptörvényeket és a provizorium törvényt szem előtt tartani és a szövetséget csak a másik állam parlamenti képviselőjével kötheti meg.

Hogyha a magyar kormány emez alapelvek ellen cselekednék, akkor nemcsak az ellenzékkel gyűlnék meg a baja, hanem a saját pártja is ellene fordulna. Hisz Magyarországnak nagyon kényelmes volna, hogy ha Ausztriában a kiegyezési törvényt a 14. szakasz alapján csinálnák meg, de ez az alkotmány megsértését jelentené, mihez a magyar képviselőházban nem akadna többség. Az igaz hogy az osztrák kormány helyzete is nagyon nehéz, de a magyar kormány helyzete egyenesen válságos ama körülmény következtében, hogy Thun gróf hibája lehet lenné teszi neki a magyar parlamenti ügyek vezetését.

Hogyha Thun gróf nem követte volna el ezt a hibát, akkor az év végéig találtak volna utat-módot arra, a mi megkímélte volna a magyarokat a gazdasági ügyek önálló rendezésétől. Már most a kvótaküldöttség megválasztásával és a kiegyezési javaslatok beterjesztésével helyre kell állítani a státusz kvótát.

Bánffy nem soviniista ugyan, de annak, a mi lelkiismeretével nem fér össze, a parlament előtt sem kel védelmére és hogyha ő kiadja kezéből a gyéplőt, nem fog valamire való ember akadni, akiben elég bátorság volna Bánffy örökének átvételére, talán csak Kállay Béniét véve ki, de annak az arénában való megjelenése a kabinetválságból alkotmányválságot csinálna.

Ez a két felnek álláspontja, melyről holnapra várják a döntést. Az ischli tárgyalásoknál nem a kiegyezés meritumáról, nem ama kérdéssel van szó, vajjon vám és kereskedelmi szövetséget, vagy kereskedelmi szerződést öszenek-e, hanem arról, vajjon az osztrák Reichsrathot szeptemberben összehívják-e?

Magyarországon meg vannak róla győződve, hogy az osztrák parlament behívása nélkül a magyar kormány nem maradhat meg, mert az alkotmányon rendkívüli állapot következtében lehetetlenné válik a kvóta meghatározása.

Minden oldalról azt jelentik, hogy a korona a magyar kormány javaslatára értelmében fog dönteni, de meg kell jegyezni, hogy csak a javaslatok formális részéről, a parlamenti ügyek tovább vezetéséről van szó.

Német vélemény.

Berlin, aug. 15.

A Tageblatt ezt írja: Noha mi itt Németországban feszült érdeklődéssel figyeljük meg az ischli tárgyalásokat, távol van tőlünk teljesen az a szándék, hogy beleavatkozzunk az osztrák vagy a magyar ügyekbe. De Németországnak saját és pedig legitim érdeke az, hogy a vizsályt oly módon intézzék el, a mely mód Ausztria-Magyarországnak szövetségre való képességét nem érinti.

Táviratok.

Kivitelünk Törökországba.

Konstantinápoly, aug. 16. (A Debr. ered. táv.) Török hivatalos körökben legutóbb általános nézetváltoztatás észlelhető. Az a mindent felőelő hatalomvágy, mit az orosz kabinet a Balkánon tanusit, az a kiméletlen modor, melylyel követeléseit érvényesíteni akarja, végül Bulgária fejedelmének nagyon gyanus magatartása azon meggyőződésre jutatták a szultánt, hogy egyedül és kizárólag csak az osztrák magyar monarchia és Németországgal való jó viszony felel meg Törökország érdekeinek is. Az az igazán szívélyes fogadtatás, melyben Calice báró osztrák magyar nagykövet legutóbbi kihallgatása alkalmából a szultánnal részesült, minden

valószínűség szerint szintén a nézetek ilyen megváltozásának tulajdonítható. — Hivatalos körökben kétségtelennek tartják, hogy a mikor Vilmos császár legközelebb Konstantinápolyba jön, ezen irányban konkrét megállapodások is fognak létesülni.

A hadsereg és a szociálizmus.

Budapest, aug. 16. (A «Debr.» ered. táv.) A rendőrség ez idén, különösen a fővárosban megindított szociálistahajszája, úgy hiszik, leginkább a katonaságnak vált hasznára. A rendőrség ugyanis a szociálista szakegyletekben tartott házkutatások alkalmával lefoglalta az egyleti tagok névsorát s azokat kötelességszerűen beterjesztette a katonai kiegészítő parancsnokságokhoz. A honvédelmi miniszter egy rendelete értelmében az illető had- és honvédkiegészítő parancsnokságok már régebben nyilvántartják azokat a hadköteleseket, akik vagy bevallottan szociálisták, vagy e tekintetben gyanúsak. A nyilvántartáshoz szükséges adatokat a katonaság a csendőrségtől, rendőrségtől, politikai hatóságoktól stb. Ezen adatok alapján előjegyzésben tartják nemcsak a már besorozott és szolgálatban levő, hanem a tartalékos katonákat, sőt a most, besorozott s még be sem vonult újonczokat is. Feltűnő sok a szociálista az idén besorozott anyagban, de különösen a főváros és kiegészítő területén alkalmasaknak találtak közt sőt egyes helyeken (Bekés, Szabolcs megye stb.) az alföldön is. — Az idén besorozottak közt van több szociálista vezér, ezek közt Szabados Sándor a fővárosból kiutasított egyetemi hallgató is.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás. aug. 17.

Határidőüzenet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.36
Tengeri júliusra	4.35
» augusztusra	4.95
Rozs őszre	6.62
Zab szeptemberre	5.35

Értéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztrák hitelrészvény	367.70
Magyar »	396.50
Államvasuti	362.—

TARKA ÉLET.

A csók.

... Harangoznak búsan,
Ráborul az ifju a mosolygó före.
Ébresztgeti, költi beczező szavával,
Könnye hiába hull ékes szemfedőre.

A leányka alszik, álma olyan édes:
Boldogság, szerelem bűbajos országa
Madárdal, madárdal ingó-bingó bokron,
Kaczagó gerlicze párját csókra várja.

Álmodik az ifju és való az álma,
Nem hisz a szemének, káprázat, örület!
Mosolygó arczával ott fekszik a leányka,
Mosolyg az ajka, de a szive hideg.

Ébresztgeti csókkal, költögeti szókkal,
Perc-perc után szalad s a koporsót zárják,
És most meggyőződik, hogy ez már nem álom
Hanem sajtó, kinzó, örjítő valóság!

Az az utolsó csók óh! talán halálos,
S a leányka alszik, lelke fonn az égben,
Várja, egyre várja kedvesét magához!

Acsay Lajos.

Egy pár czipó története.

Előre kell bocsátanom, hogy ez a történet, amelyben a főntemlített czipőkön kívül még mások is jelentékeny szerepet játszottak, nem ott játszódott le, ahol mondom. De a nyájas olvasó meg fogja bocsátani ezt a diszkrecziót, mert pikáns, mondhatnám pikáns (két k-val!) tényekről van szó...

A dolog tehát egy hegyen történt, hősei pedig városiak. A férj, magas, szőke és már nem egészen fiatal ember, aki üres óráiban női divattal kereskedik. Ellenben nyáron viszávonulnak a társaságos élet zajától és hegyen felhő magányukban pihenik ki a téli hangversenyek és bálók fáradalmait, amint az vagyonos és előkelő családokhoz illik. Így történt ez az idén is.

Ezek az ugynevezett előzmények, melyek egyetlenegy jól megírt novellából sem hiányoznak. A történet ott kezdődik, amikor a két hős mellett megjelent az intrikus és ki lehetne ez más, mint az udvarló? Az udvarló szép fiu volt és noha nem Nürnbergből jött lovon, de nürnbergi rövid aruval kereskedett. Meglátni s megszeretni őt egy pillanatnak műve volt, ami ezután történt, az már nem pillanatok, hanem órák dolga volt. Az udvarló és a fiatal asszony együtt andalogtak a hegy arnyas zugocskáiban, míg a férj benn a városba a divatot árulta.

Azonban a zavartalan holdogság nem tartott sokáig. Irigy szomszédok a férjre: be sugták a dolgot és ő bőszen haragra gyult. Oh-hello valósággal baránykává törpült volna mellette. Felborzolta a haját és azon tündökött, hogyan is kellene a hűtlen asszonyt meglepnie? Nem tündökött sokáig, észbe jutott, hogy vannak e világon még magándeaktívek, akik jó szóért és készpénzért szívesen eljárnak a kényesebb természetű családi dolgokban. Már-már fel akart egy ilyen kényes foglalkozásu uri embert keresni, a mikor — tekintettel a költségekre — igen bölcsen arra az elhatározásra jutott, hogy ezt a feladatot egy hordár éppen ilyen jól és sokkal jntányosabban fogja elvégezni.

Megbizott tehát egy idősebb hordárt azzal hogy ez ügyben beható fürkészés alá vegye a gyanus személyeket s az esetleges eredményről re'era'jon neki.

A hordár csakhamar mindent tudott. Hiszen a szelmések oly vigyázatlanok! És ki gondol arra, hogy az erdő, amelyben azelőtt csak fauok és nimfák időztek vala manapság árguszemű hordároknak adnak rejteket? Mielőtt azonban a lesújtó valóságot tudatta volna a férjvel, a hordárt szelidebb, hogy ne mondjam emberi érzések fogták el. Miért tegye szerencsétlenné azt a fiatal asszonyt? Miért vágja el ama fiatal ember boldogságának az utját? Rövidesen megfordította tehát a köpönyegét és mindent elarult a fiatal asszonynak, míg a férjnek azt mondta, hogy kutatásai eredménytelenek voltak.

Ennek dupla hasznát látta. Először a nagysága kétszer olyan jól megfizette őt a hallgatásért, másodsor a férj újabb megbízást adott neki arra, hogy a kémkedést folytassa.

Egy délután végre azt jelentette a férjnek, hogy a szerelmes pár este hat órakor a svábhegy egyik félreeső részén fog találkozni. Ezt elmondta a fiatal asszonynak is. A férj a mondott időben pontosan megírt lent és várt. Önök mindeztideig kinosan nélkülözték a czimben említett czipőt. Vigyázat! Most jön a czipó! A férj ugyanis, hogy óvatosabban közeledhessék, levetette a czipőjét és harisnyában, négykézláb c-uszva érkezett meg a randevu színhelyére. Várt, várt hat órától kilenczig. Senki és semmi nem jelentkezett. Megkönnyebbülve — mondhatnám boldogan akart hazatérni, de ki irhatja le rémületét, a mikor észrevette, hogy időközben ellopták a czipőjét.

Mint a francia kupléban éneklék: »A czipó, a czipó, nagyon szorított a czipó...» És ellopták.

Egy pár czipóval szegényebben, de egy tapasztalattal gazdagabban tért haza és szentül meg van győződve azóta a nagysága történetlen hűségéről.

H I R E K.

* **A munkás dalegylet diadala.** Lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk arról a fényes erkölcsi diadalról, melyet a »debreczeni munkás dalegylet« az aradi dalegylet ellen aratott. — Városunkban nagy lelkesedést keltette ez a hír, melyet még fokoz az a körülmény, hogy a »Juri« egyhangú ítélete alapján csakis a »debreczeni munkás dalegylet« nyert díjat, a többi mind szavazat többséggel. A versenyértékek kiosztásáról részletes tudósításunk a következő:

Versenyzett 20 dalegylet.

Első díjat nyerte: a kassai és a budapesti Ganzgyári dalegylet (1 aranyérem és Arad város ajándéka ezüst bilikom.)

Második díjat a szegedi dalárda nyerte. (Vásárhelyi Béla ezüst koszorúja).

Harmadik díj a »budapesti törekvés« dalegyleté lett (»Aradi nemzeti szövetség« által ajándékozott ezüst pohár.)

Negyedik díjat a nyiregyházi dalegylet nyerte »Aradi dalegylet ajándéka« (egy díszes karnagyi pálcza)

Ötödik díjat a »debreczeni munkás dalegylet« kapta, Schunda József ajándéka »Liszt Ferenc« szobrát.

Dicséret oklevelet nyertek: Szathmári, hódmezővásárhelyi-, zombori-, budapesti ércz-, budapesti asztalos- és a kecskeméti dalárda.

* **Hálaadó istentisztelet.** Az izr. előjáróság a következő sorok közlésére kért föl: Meghívás. Ö Császári és apostoli királyi fellege legmagasb születésének f. 1898. augusztus hó 18-ikára eső évfordulati napján csütörtökön d. e. 10 órakor a n.-várad utczaizr. templomban hálálaadó istentisztelet tartatik, melyre a t. cz. közönség megjelenése keretik. Debreczenben, 1888. augusztus hó. Az előjáróság. — Az ünnepély sorrendje: 1. Ma Towu éneklése. 2. XXI-ik zsoltár éneklése 3. Alkalmi beszéd. 4. Thórák kiemelése a frigszekerényből. 5. Ö Felségeért héber imamondása. 6. Thórák visszahelyezése a frigszekerénybe. 7. XLV. LXIII-ik LXXII-ik és BXXIV-ik zsoltárok. 8. Szózat.

* **Értesítés.** A f. hó 27-ére Kisujszállásra hirtelen közgyűlés hírtelen felmerült akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt. — A további intézkedésekről a központi bizottság értesíteni fogja a tagokat. A már elküldött Tiszántúli Ref. Középiskolai Tanáregyesület kedvezményes vasuti igazolványai nem használhatók. Központi bizottsága.

* **Nagy szerencsétlenség történt** tegnapi f. hó 16-án Kis-Ujszálláson — a mint bennünket ottani tudósítónk értesít, — társaságunkon B o l e m á n Béla (gyógyszerész) veletlenségből szíven lötte legkedvesebb barátját, V á r a d y Sámuel kisujszállási földbirtokost, ki a végzetes golyó által találtatva, holtan rogyott össze s mint élettelen hullát vitték haza kétségbeesett családjához. . . A közszeregetben és köztisztviselőben álló V á r a d y Sámuel szerencsétlen sorsa általános megdöbbenést és mély részvétet keltett ugy Kis-Ujszálláson, mint az egész vidéken.

* **Garázdálkodó házaló.** S t e i n e r Béla házaló, mint foglalkozásából is gondolható, józan állapotban maga a megtestesült alázatosság, aki vekony kéző hangon szokta a vevőknek az uraságoktól levetett ruhákat kínálni. Azonban ha egy kicsit mélyebben talál belőzni a kancsó fenekébe, e g é s z m á s ember lesz belőle. Hangja megerősödik, kötekedővé válik s karjaiban titáni erőt érez, melyet a poharakon és üvegeken szokott kipróbálni. Ilyen állapotban tért be tegnap Halásznának a Péterfia utczaiz levő korcsma-

jában, s minden ok nélkül garázdálkodni kezdett. Midőn ezért a korcsmából kiutasították az ablakokat beverte s oly nagy lármát csapott, hogy az arra járó rendőr be akarta kíséni. S t e i n e r harapja ekkor a rendőr ellen irányult, durva szavakkal szidalmazta s még azzal is fenyegette, hogy megöli. A hősködő házalót erős ellenállás után lehetett csak bekíséni a rendőrségre.

* **Főjegyzőválasztás H Szoboszlón.** Szívós Géza a nemrég elhunyt szoboszlói városi főjegyző helyének betöltésére erős kortekedés indult meg a szomszéd hajdúvárosban. Legkomolyabb jelöltekül Korcsmáros István r. főkapitány és Fehér Gábor árvaszéki ülnököt, a »Szoboszlói Vidéke« f. szerkesztőjét emlegetik. Beavatottak ugy beszélik, hogy Korcsmáros nyeri el Szívós Géza örökét, míg Fehér a Korcsmáros helyébe lép.

* **Verekedő pénzügyőrök.** K o v á c s Sándornának a »fonatos soron« levő korcsmájában vígan mulatott Harácsék István honvédörmeester. S e m s e i István és B o d a Ferencz pénzügyőrök, a mint arra mentek, állítólag az örmesternek reájuk vonatkozó sárt megjegyzésére bementek a korcsmába s szöváltásba elegyedtek Harácsékkal. Ebből verekedés támadt. A pénzügyőrök kibúzták kardjukat s ütlegelni kezdték az örmestert, kinek szeretője pártjára állott saját testével akarta megvédeni azonban pórul jár, mert a megvadult pénzügyőrök előbb őt vágták fejbe azután az örmestert verték véresre. Dr. Szalay Béla orvos kötözte be sérültek sebeit. A leányt szülei lakására, a súlyosan sérült örmestert pedig a honvéd kórházba szállították. A verekedő pénzügyőrök ellen megindították a vizsgálatot.

* **Értesítés.** Az ev. ref. főiskolában levő I—IV. osztályu elemiskolában a tanulók beírása folyó augusztus hó 22—25 napjain, délelőtt 8—10 óráig eszközöltetik. Ugyancsak folyó hó 22-ikéi a tanítóképző-intézet gyakorlati iskolájában a tanítás kezdetét veszi. — Beíráskor mindenik tanuló tisztogatás díj cím alatt 50 krt, az országos tanítói nyugdíjintézet részére 15 krt, összesen 65 krt tartozik fizetni. Nem debreczeni illetőségű és nem ev. reform vallásu tanulók 4 frt évi tandíjat fizetnek előlegesen a helybeli ev. ref. egyház pénztárába. Debreczen, 1898 augusztus 16. K o v á c s Lajos felügyelő tanár.

* **Uj zenemű Rózsavölgyi és társa cs,** és kir. udvari zeneműkereskedő cég kiadásában megjelent az országzserte elterjedt: A bihari határszél . . . és Fél az anyam a legénytől . . . című 2 eredeti dal, melynek szerzője Lengyel Miska az ismert zeneszerző A fűzet csinos kiállításban jelent meg, ára — 60 kr

* **Tűzek.** Szepes pusztán ma tűz volt. D o b i Janosnak egy asztal, szomszédjának pedig 90 kéve buzája pusztult el a lángokban. Odaveszett T ö r ö k Imre géptulajdonosnak a gépje is mely biztosíva nem volt. A kár meghaladja a 200 frtot.

* **Vörös kakas** pusztított Nagy-Hegyesen is K i r á l y József tulajdonát képező kazal szalma és töreklye gyuladt ki ismeretlen okból. A tűz keletkezésének kiderítése céljából megindították a vizsgálatot.

* **Egy nemzeti tanítélet.** Minden gimnázium közművelődési hivatást teljesít, de köztük legelső helyet foglal el a petrozsényi magángimnázium, a melyet a hazaszeretlet alkotott meg és a mely a magyarságtól elszigetelt vidéken ma is a hazafiságnak hirdetője a magyar nyelv lelkes terjesztője. — Petrozsény az erdélyi határszélén az oláhság közé élve, mintegy 7—8000 lakossal bír s a legutóbbi években a közszükséglet nyomása alatt, társadalmi uton közsegi magángimnáziumot létesít. Első ra gu fontosságu szerep vár a középiskolára hazafias szempontból ott az exponált helyen s a zsenge intézet alig a lét kezdeten máris szép eredményt képes felmutatni. Amde a vidék hazafias magyarságának anyagi erői elégtelenek, hogy beczégetett intézményüket támogatás nélkül fentart-hassák s a törvényes kelekkel eláthassák fejleszthessék. Ezért járultak a kormányhoz

támogatást, segélyt esdve tőle, mely kérvény megérdemli a támogatást. A kulturális feladatokkal szemben hazánk nem képes ama határig elmenni, mely azok virágzó létet biztosít, de az eddig hazafias készségből fentartott gimnáziumot, ha csak a hazafiság ellen véteni nem akar, a kormány el nem ejtheti. E törekvésében a petrozsényi magyarságot kész-örömmel támogatja a hazafias sajtó, bizonyára pártkülönbség nélkül. Épp azért hisszük, hogy a közoktatási kormányzat megteszi a petrozsényi magángimnáziummal a nemzeti kulturmisz-sziót teljesítő intézettel szemben támogató kötelességét.

* **Kossuth szobor Kecskeméten.** Kecskemét városának lelkes polgarai már évekket ezelőtt elhatározták, hogy hazánk nagy fiának Kossuth Lajosnak szobrot állítanak a városi műkertben s e célból meg is alakult a kecskeméti Kossuth szobor állandó bizottsága. E tervüket már a jövő évben óhajtják megvalósítani és erősen gyűjtik a pénzt — Aug. 20-an, Szent István napján, versenyekkel különféle látványosságokkal és nyereményekkel egybekötött népmulatságot rendeznek. Gyülekezés d. u. 2 órakor a kollégium előtti Főiskolatéren, onnan diszkivonulás a műkertbe a hol három zenekar fog játszani különböző helyeken s megkezdődnek a versenyek, valamint a táncmulatság is.

* **Az előpataki királysértés.** A riadó, a mit a bukaresti kulturliga magyarországi lapjai megfuttak, visszhangot keltett tul a Kárpátokon. Az oláhországi lapok minden arcau cause céljéret akarnak faragni az előpataki esetből. Érdekes jelenség, hogy azok a bukaresti sajtó-reptiliák, a mik rendes körülmények között kizárólag király falásból táplálkoznak, most a lojalitás zsirjával itatják át hasábjukat. Bukaresti tudósítónk értesülése szerint az esetet a bukaresti képviselő-kamarában is alighanem szóva teszik. Az ügynek ilyen alakulásától éppenséggel nincs mit tartanuk. — Reánk nevez is örvendetes lenne, ha a Magyarországból jött impulzus az oláhoknak az ő szűkebb hazájukban is föltette gyanus monarchikus erzületét kissé megerősítené. Másrészt pedig, ha az oláh lapok tulságosan feszegetik a dolgot, foglalkozhatik vele a magyar képviselőház is. S akkor az oláh nemzetiségi izgatás érdekes fejezetéről hull le a lepel.

* **A Polgári Takarékszövetkezet Debreczenben.** tudatja tagjaival, hogy e héten a Szent István napi ünnep közebejötté miatt szombat helyett pénteken 10 óra délután a hivatalos órák alatt tartja meg a heti befizetést.

* **Uj találmány.** G. Nagy Ferencz gyógy szerész a hölgy világ nagy öröme egy oly vegykrémet állított elő, mely nem zsiros s vegyi alkotánál fogva semmi zsiros anyagokat nem tartalmaz. A vegykrémet egy budapesti vegyész megvizsgálta s mint egyedüli ártalmatlan arczkrémet kitünőnek találta. Az arcz krém »Fáy« nevet visel. Budapesti főraktárak Török József udvari gyógyszer-tára. Debreczeni főraktár: Dr. Rótschnek V. Emil gyógyszer-tárában ugyszintén kapható a készítőnél G. Nagy Ferencz gyógyszerésznél H. Szoboszlón. Ára 2 korona.

Uj városháza.

Felebbezés a 6500 forintos átalakítás ellen.

A városi közgyűlés ama határozatát, a melylyel a városháza keleti szárnyának átalakítása és az egész ócska épületnek kijavítása 95,000 forint költséggel elrendellett, Komlossy Arthur főjegyző felebbezéssel támadta meg, kérvén e határozatnak megsemmisítését.

A felebbezés ivekre terjedő indokolását lehető rövidséggel az alábbiakban foglalhatjuk össze:

1., A nagy városok a városháza építésével mindenütt monumentális alkotásra törek-szenek, mely kifejezze az illető város jellegét,

tekintélyét, melylyel imponáljon. A városi székházaknak ezen karakter mellett olyanoknak kell lenniök, hogy a városi összes hivatalokat lehetőleg központosítsák a közönség és a tisztviselők kényelmének megfelelő elérendő és tágas helyiségekkel, valamint a társadalmi és kulturális mozgalmak, intézmények befogadására alkalmas tanácskozó termekkel birjanak, nem hiányozván belőlük a városi könyvtár és muzeum elhelyezésére szolgáló termek sem.

A 50 évvel ezelőtt épült egyemeletes városházának második emelettel kibővítése végett 1888 óta folyó kísérletek bizonyítják, hogy ezen épület már rég nem felel meg a város igényeinek, sem méltóságának. Midőn az Adriányi-Havranek féle terv mint czélszerűtlen megbukott, a tanácsot arra utasította a közgyűlés, hogy a városháza kibővítése, átalakítása, esetleg újonnan felépítése iránt tegyen újabb előterjesztést.

2. Mindenki azt várta ezen utasítás után hogy aljából újonnan felépítendő 2 esetleg 3 emeletes monumentális városháza építése fog javaslatolni, mégis a főmérnök az Adriányi-Havranek féle megoldást ajánlata, melyen a közgyűlés felháborodott s újabb előterjesztést kíván. A véleményadásra felhívott építési bizottság Dobieczki S., Latinovics M., és Aczél Géza szakértőket bizta meg, hogy indokolt véleményt adjanak a székház újonnan felépítésére. A két első szakértő határozottan az újonnan építés híve, míg Aczél Géza csak az esetben térne el a Havranekféle tervtől ha az újonnan építés költségeit a közgyűlés bőkezűleg szavazná meg s azok törlesztése jövedelem által biztosítottaték.

3. De hiába vártuk a kitűnő szakemberekből összeállított küldöttség munkálatának beadását 1897. óta a küldöttség felebbesz tudomása szerint még csak össze sem hivatott, hiába sürgette a közvélemény. Az idő elteltén, ismét a kapkodás terére léptünk a Hunngária bérleti ideje lejártának közelsége miatt.

4. E közben a városháza építési alapja 285000 frtra bővekedett s előtérbe lépett a Simonffy-utca elejének a kiépítése, melyre a fenti alaphól kölcsön vettünk 210000 frtot — megmaradt tehát 65000 frt. Ezze akarjuk most megoldani a városháza átalakításának a kérdését — a már ismert módon. A városi fesszámvevőnek egy gondolat villant át az agyán s megszületett az 1898/99 sz. a beadványa s az erre hozott tanacsi végzés mely teljesen figyelmen kívül hagyva a Dobieczki Latinovics-Aczél féle kiküldetést megalakította a Körner-Szabó Aczél küldöttséget.

Szabó József főszámvéő ezen ötsornyi beadváyan alapszik, tehát az egész eljárás es valóban bámulatot keltő dolog hogy ily ötlesterü eszmények fölvetésével egyszerre romba döntessenek annyi évek keserves munkálatai s annyi ezrekre menő kiadások költségek vesszenek oda visszatérülhetetlenül — s a mi fő a városháza építési alap semmisítessék meg egyszerre teljesen.

5. Kidobott pénz tehát ez a 65000 frt, — s ezenkívül legalább is félszázadra elodázza a városi székházának az építését. Az átalakítás terve pedig igen szerencsétlen, — mert a mérnöki kivatalon kívül még a t. főorvos, főügyész, alügyész, rendőrfőkapitányság, erdőmester, felügyelő bizottság, városi vegyes kerületi orvosok, árvaszéki ülnökök és jegyző, bejelentési hivatal, mértékhibesítő, városgazda s több más tisztviselő elhelyezéséről nem gondoskodik. Megszünteti a nagyon szükséges kistanácsstermet s teljesen figyelmen kívül hagyja a városi könyvtárt és muzeumot, amelyek a Havranek-Adriányi féle tervben mind befoglaltattak.

6., A czél tehát nincs elérve azon irányban, hogy a 65000 frtos átalakítással a most szerkesztéjével szórva levő hivatalok központosítsassanak. De pénzügyi szempontból sem állja ki a terv a kritikát. Ennek igazolására kimutatja a felebbezés, hogy a 7250 frt évi kiadás marad továbbra is a hazipénztáron a 65.000 frt kamatai hivatali helyiségek bére czimén. Hol van tehát az az emlegetett megtakarítás?

7. Ha lemond a város új székház építéséről, — továbbra is sok költséggel kell tataroztatnia az ódon épületet; fizetnie a boltok után a jövedelmi adót, melyek pedig új építés esetén legalább 10 évig elmaradnának. Továbbá megoldást nyerne a Kossuth utca torkolatának mind égetőbbé váló kiszélesítése; arról az emberöltőkre kiható, de mérész eszméről nem is szólva, hogy az új városháza építése a Kossuth utca és a Rózsátér közt levő házcsoport kisajátításával kapcsolatban vitessék keresztül — ami költséges volna mellett is kockázat nélkül való volna és nagyon érdekében volna a városnak.

De maradjunk csupán a városháza mostani telke mellett és ne dobjuk el a kínálkozó kedvező alkalmat midőn 50—60 éves törlesztés kölcsön felvétele által 500—600 ezer forintból egészen új diszes Debreczen méltóságának megfelelő monumentális székházat nyerhetünk.

Az itt felsorolt, kivonatosan ismertettet indokok alapján kéritehát a főjegyző a belügyminisztert, hogy a megfellebbezett közgyűlési határozatot megsemmisítse és a tanácsot arra utasítsa, hogy a korábban hozott közgyűlési határozatok es miniszteri rendeleteknek megfelelőleg a közohalyt és községi költségletet szemelőtt tartva Debreczen sz. kir. város nagysága, előkelősége és jövőben való dicsőségének emelésére a városi székházának egészen újhól felépítése iránt az előterjesztést tegye meg.

A párisi világkiállítás magyar pavillonja.

Tervezték: Bálint Zoltán és Frommer Lajos műépítészek.

Az 1900-iki párisi nemzetközi kiállítás rendszere — eltérőleg az előző kiállításokétól — tudvalevőleg az összes kiállítási anyagot csoportokra osztotta fel és az egyes csoportoknak szánt épületben fognak egymásmellé sorakozni az egyes nemzetek kollektív kiállításai. A gépcarnokban a magyar gépipar az idegen nemzetek gépiparával lesz bemutatva nyersterményeink szintén a külföld hasonló produktumainak szomszédságába kerülnek és így tovább. Ez a rendszer természetesen tanulságosabb, mivel az összehasonlítást könnyebbé teszi, de viszont az is természetes hogy sokkal többet kíván az egyes kiállítóktól, mivel éppen a közvetetlen összehasonlítás lehetőségét a versenyt még élénkebbé, az erők megfeszítését még szükségesebbé teszi.

Hogy azonban az 1900-iki kiállítás a szertelenségbe el ne merüljön és az egyes résztvevő nemzetek individualitása teljesen fel ne olvadjon az egyetemes versenyben, a kiállítás szellemes megalkotói a Quai d'Orsayn a Szajna mentén — tehát a kiállítás legpompásabb részén — igen érdekes pavillonsort terveztek, melyet az egyes nemzetek saját történeti emlékeik stílusában építtessenek ki. A Szajnapart lesz a kiállítás korzója, itt fognak lefolyni a víz által önként kinált effektusokkal a kiállítás legszebb ünnepélyei, és a mint a francia művészek által ritka bravurral vezetett perspektívák mutatják, a kép a legváltozatosabbnak, a legszebbnek és festőibbnak ígérkezik.

Azt hisszük, nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a kiállítás tervezőinek ezt az ideáját a mi 1896-iki történelmi kiállításunk inspirálta. Kiállításunk e részének egyetemes hatása, a mit minden idegenre tett, adhatta a gondolatot a párisi kiállítás tervezőinek hogy a történelmi kiállítások eszméjét az országos kiállításról a nemzetközire átvivén, utóbbinak kerében az egyes nemzetek egyéni jellegét legjobban kitüntető nemzeti művészetet, a nemzet architektúrát mutassak be.

Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos, a magyar kormánybiztos áthatva attól a meggyőződéstől, hogy a párisi világkiállítás hazánknak valami kiválóat kell bemutatnia

a mi nemcsak hogy a versenyt a szomszéd nemzetek építményeivel megállja, de hogy ezek közül lehetőleg diadalmasan is emelkedjék, ki mult év decemberében nyilvános pályázatot hirdetett a magyar pavillon terveinek elkészítésére. A pályázat kiváló sikerrel is járt, a mennyiben a kitűzött határidőig kilencz terv érkezett be, melyek között több kiváló munkalat volt és a többiek is mind felülemelkedtek a közepesen.

Bálint György báró elnöklésével állt össze, a kiváló szakemberekből és történelemszemből álló zsűri, hogy a terveket felbírálja és munkálatuk eredménye az volt, hogy a kitűzött négy díj közül az elsőt egyhangúlag Bálint Zoltán és Frommer Lajos műépítésznek ítélte oda, kiknek tervében legszerencsésebben volt megvalósítva a gondolat, Magyarország történelmi műemlékeiből oly művészi egészlet alkotni, a mely midőn magábevéve összhangzatos építészeti alkotás, a hosszú évtizedek építőművészeti törekvéseit hiven és művésziesen tükrözze vissza.

Bálint és Frommer építészek terve a következő: Alaprajzilag egy keresztfolyosós udvar körül csoportosult a négy épületszárny, melyek egyenként is a motívumok gazdagsága daczára összhangzatos egészlet képeznek építészeti megoldásukban, egészükben pedig a pavillonnak rendkívüli festői hatást biztosítanak, a mint azt az építészek által virtuozitással megrajzolt és megfestett távlati kép mutatja leginkább. A távlati kép belsarkában az udvarnak egy részlete látszik, jobbról a keleti homlokzat távlati képe nék vázlata van feltüntetve. Legimpozánsabb az építménynek a Szajna felőli oldala. Ez a rész a motívumok igen sikerült felhasználásával a körmőzsi vártornyot, a vajdahunyadi lovagterem pompás erkélyes homlokzatát és a csütörtökhelyi templom szentélyét tünteti fel.

A szemközti (Quai d'Orsay felőli) oldal az előbbinél domináló goth izléssel szemben, nagyban román stílt mutat. Középtű a kiválóan szép jaaki templomportálét es részleteket tünteti fel, ettől jobbra egyszerű román stíli bástyatorony van, balra Mária Teresia korának izlésében tervezett homlokzatrész. A nyugati homlokzaton ismét a körmőzsi torony látszik, mely a korzóterületet ugyszólvan átfogja (a távlati kép ezt szépen tünteti fel), itt látszik egészében a csütörtökhelyi szentély valamint egy barokhomlokzat a mult század stíljében. Az ellenkező — keleti — oldal domináló része a magyarországi speczialis renaissance-nek van szentelve.

A loggiás ház Lőcséről került, ablakai a bártfai, városházai, párkányai Eperjesről való. Mellette a kassai szent Mihály kápolna igen eredeti homlokzata van feldolgozva, hogy így felsőmagyarországi igen becses műemlékeink sorozatát kiegészítse.

Az egész építmény abszolút méreteiről fogalmat nyújthat, hogy a beépített terület egyik oldala 25, a másik pedig 28 méter. — Ezen az aránylag kicsiny területen sikerült a tervező építészek leleményességének és kiváló művészi érzékének ezt a pavillont úgy a hogy van megteremteni. Lukács Béla, a magyar kormánybiztos, e terveket a párisiaknak is bemutatta és ott azok osztatlan tetszésben részesültek s hisszük és reméljük, hogy az építészek a kivitel alkalmával tervöket még csak tökéletesíteni fogják, úgy, hogy az mindenképen méltó lesz arra, hogy a magyar építészetet a távol nyugaton: a világ fővárosában képviselje.

KÖZGAZDASÁG

Sertésvásár.

aug. 16.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehez páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban 59—59½ krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 59—59½ krajczár Kőnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 60—60½ krajc árig.

Sertéslétszám: 1898. évi aug. 13-án — volt készlet 45.336 darab, 1898 aug hónap 15-én felhajtott 1538 drb, 1898 aug hónap 15-én napján elszállított 900 darab 1898 aug. hó 12-ik napjára maradt készletben 45.974 darab. — A hízott sertés üzletirányzata csöndes.

Budapesti gabonatözsde.

aug. 16.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	—	80	00.00—00.00
"	77	—	81	00.00—00.00
"	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	9.10—9.15	—	9.55—9.60
"	76	9.20—9.25	80	—
"	77	9.30—9.35	81	00.00—
Estvidéki ó	78	9.35—9.50	82	9.50—9.55
"	79	9.05—9.60	—	—
"	79	9.35—9.20	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.35—9.40	81	9.55—9.60
"	78	9.10—9.45	82	—
"	79	9.20—9.10	—	—
Bácskai ó	76	9.30—9.25	80	00.00—
"	77	9.45—9.35	81	0000—
"	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—
	Min. hekt.-ben		Ar kilógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	7.00	7.10
"	másodrendű	—	6.90	6.95
Árpa takarmánynak	"	60—62	5.65	6.—
"	égetni való	62—64	6.55	7.20
"	serföldei	64—66	7.50	8.50
Zab	—	39—41	5.70	6.00
Tengeri bánsági	uj	—	5.05	5.10
"	más nemű	—	11.75	12.25
Repce bánsági	—	—	—	—

Hogyan nyerhetünk jó szénát,

Állattenyésztésünk prosperálása s a takarmánytermelés a legszorosabb összefüggésben áll. Minél jobb és minél több takarmányt produkálunk annál inkább vagyunk képesek az okszerű takarmányozás követelményeinek eleget tenni, annál inkább biztosíthatjuk állataink egészséges erőteljes fejlődését s ezzel tenyésztésünk sikerét. A takarmányozás okszerű kiviteléhez egyik ugyyszólván legnélkülözhetlenebb anyagunk a jó réti széna, állatállományunk is jól táplálkozik, ha jól táplálkozik, jó trágyát ad, ez pedig a szántóföldnek válik hasznára.

Az a kérdés tehát, hogy miként lehet jó szénát előállítani. E kérdésre a legtöbb gazda azt a választ adná, hogy mesterséges uton nagyon kevés befolyást gyakorolhatunk erre, mert a széna jósága legfőképp a természettől, különösen az időjárástól függ. Pedig a dolog nem így áll. Igaz ugyan hogy az időjárás s a természet tényezői egyáltalán nagyban befolyásolják a széna minőségét, de ezenkívül külső körülmény első sorban az, hogy minő növényeket választunk ki a fűkeverék összeállításához.

E tekintetben a legtöbb nehézség szokott felmerülni. Ha valaki egy új rétet alakít, a legtöbb esetben magkereskedőhöz fordul tanácsért az iránt, hogy minő növények magvait vásárolja meg. A magkereskedő szolgál is tanácsal, de abban nincs köszönet, mert ő ép oly kevésé mondhat jó tanácsot erre nézve, mint az, kiknek oly irányban csak halvány fogalmak vannak.

A rétet alakításánál felhasználandó fűkeveréket magának a gazdának kell összeállítani s szolgáljon neki utmutatóul ama vadon is előforduló jó minőségű pázsitféle és leveles növények tömege, melyet az alakítandó rétetűlet közelében talál. Ha ezen növénynek magvait hozatta meg, úgy megvetette az alapját, — hogy réttéről jó takarmányt nyerhessen.

De ezzel még nem tett eleget. Igen fontos tényező a talaj előkészítése is, értvén ez alatt részint a különböző talajművelő eszközök helyes alkalmazását, részint a különböző trágyaszerek használatát. Az eszközöket illetőleg nagy szerep jut az ekének, boronának

és hengereknek; ezek együttes alkalmazásával készítheti el talaját úgy, hogy abban a fiatal növényecskéket megtalálhassák mindama tényezőket, melyek fejlődésükhöz szükségesek. Fődolog a talaj megmunkálásánál az őszi mélyszántás s a tavaszi — vetés előtti — porhanyítás.

A trágyázás mikénti keresztülvitele a tápanyag készletétől függ. E helyen csak annyit jegyzünk meg, hogy az istállótrágya mellett a műtrágyák alkalmazására is ki kell figyelmen kívül hagyni, mint a mely anyagok hivatva vannak az istállótrágya hiányait pótolni, A káli és foszfor tartalmu trágyának réti növényeknél kiváló jelentősége van. Vizvezető barázdák készítése, vakanturások elegyengetése, mélyedések kitöltése mind oly tényezők, mely a réti jókárban tartásához elkerülhetetlenül szükséges. A réti alakítását követő esztendőben, mihelyt a többi kulturnövények tenyészete megindult, alkalmazzuk a fogasboronát, vagy a külön e célra konstruált szélboronát. Ezen eszközökkel előmozdítjuk a levegő cirkulációját a gyomok elpusztítását s különösen kissé vizenyösebb területeken a fejlődést annyira gátló mohok eltávolítását, továbbá a réti növényzet gyökértörzseinek megsértését, mi által azok újabb, erőteljesebb fejlődésre serkentetnek.

Ha ezen munkálatokat évről-évre folytatjuk s e mellett a tápanyag visszapótlásáról műtrágyák alakjában időnként gondoskodunk s végül a letakarításnál mindenki által ismert szabályokhoz alkalmazkodunk, úgy bizonyára meg leszünk elégedve szénánk minőségével és jóságával.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A cs. és kir. 3-ik hadtest intendánsága Grácban, a kerületéhez tartozó állomásokra (Villach, Marburg, Klagenfurt, Laibach, Triest a f. szállítandó

- 400 m. m. buza
- 2440 " " rozs.
- 7000 " " zabnak

biztosítása czéljából f. hó 29-ki lejárattal nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A Besztercebányán épülő új törvénykezési palota hivatali helyiségeinek belső berendezéséhez szükséges butorok beszerzésének biztosítása czéljából f. hó 27-ki lejárattal nyilvános árlejtést tartatik, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államépítészeti hivatal M. Szigeten közhírré teszi, miszerint a Csibó határidő felszerkezetének helyre állítása 2959 frt 90 krnyi költséggel engedélyeztetvén a vállalkozók ajánlataikat nevezett hivatalhoz 22-ig átadhatják.

A debreczeni kir. ítélő tábla és kir. főügyészség hivatalos helyiségeinek fűtésére az 1899 évre, mintegy 630 köbméter száraz hasábos tölgy vagy bükkfa, 32 m. mázsa coax szükségeltetik, minek folytán a szállítók felhívatnak, hogy ajánlataikat f. hó 26-ikáig a királyi ítélő tábla elnöki titkárához adják be.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a különféle állomásokon fekvő, használaton kívül helyezett fordító korongokat f. hó 25-én elárusítván, a venni szándékozók ajánlataikat, az anyag és leltár beszerzési osztályba (Andrássy ut 73. sz.) Budapesten megtehetik.

A feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A debreczeni kir. ítélőtábla és kir. főügyészség ugyszintén a debreczeni m. szigeti nyíregyházi, szatmári és zilahi kir. törvényszékek és kir. ügyészség részére az 1899 évre mintegy 5300 bécsi font faggyu (stearin) gyertya szükségeltetik.

A szállítást eszközölni kívánók ajánlataikat a debreczeni kir. ítélő tábla elnöki titkárához f. hó 26-ig adják be.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmi leírásokat küldte be;

Befűző szerkezet varró-tűk számára. Ujítások matriczákat szedő és stereotyp sorokat öntő gégeken. Háló szövetszító hengerek szitagépek részére. Mechanikusan mozgatott varrógép. Papirdoboz készítő gép. Ellenőrző pénztárnál alkalmazandó készülék befizetett összegekről szóló nyugták kiadására. Berendezés kenyértésztnak folytonos előállítására. Vágó készülék szövetszabó gépeken. Ujítás hidraulikus szivattyukon és motorokon. Fa szárítására és tömörítésére szolgáló készülék. Vasuti kocsiakcsatlós. Tegla fedőcserep és hasonló tárgyak előállítására szolgáló gép és forma. Gömbalaku clozethetű kerékpár megőrzésére szolgáló automata. Lakatos tüzelés. Eljárás levegőn el nem mallo carbid előállítására. Szállítható szétszedhető vasárbódé. Szabályozható iskolapad.

Mindazok, a kik a találmányok iránt érdeklődnek, a szabadalmak leírását és rajzait kamaránknál megtekinthetik.

Szerkesztői üzenet.

Több járó kelő érdeklődő. Közérdekű felhívásoknak ha azok jogosultak, készséggel nyitunk tért, de csak azon esetben, ha a közlemény beküldője magát megnevezi, — ha nevét a közlemény alá nem írja — ez transit; — de nekünk ez esetben is tudnunk kell az illető kiletét — mert ismeretlen kezekből került cikket nem közölhetünk.

A. L. Helyben. Költeményei, melyeket hozzánk juttatott — sentimentálisak. Az a baj, hogy többet akar bennök kifejezni, mint a mennyit egy jól táplált südő pegazus a kelikorra felzúpelt bir. De hogy bennünket malicziával ne vadohasson, bátoritással közölni fogunk verséből, mihelyt arra lapunkban teret szoríthatunk.

Jánossy (Sámson.) Ezek mind tüzről pattant ügyes dolgok, minél gyakrabban legyen szerencsénk hozzád jó fiu.

F. F. Budapest. Linczer gyár. Hát a küldeményel mi lesz.

Sz. R. Budapest. Azt a kifejezést kártyázás közben úgy szokták használni: Pikk a vadászt megöli.

Nyilt-tér.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemő, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olesó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specificus óvszer is a tiphus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen. míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Ujtalálmány

Szép akar lenni?

ha igen, úgy használja csupán a Fáy-féle arczkrémet. Egyedüli ártalmatlan csodahatású vegykrém a szépség ápolására u. m. szeplőmájfoltok, vörös pattanások mitesszen s mindennemű bőrtisztatlanság ellen.

Nem zsíros, habszerű gyorsan felszívódó kellemes illatu arczkrém, mely nappal is jól használható.

Egy nagy tégely ára 1 frt.

Készíti G. Nagy Ferencz gyógyszerész H. Szol. oszlón

Debreczeni főraktár Dr. Rohtsneek V. Emil gyógyszerészére Kossuth-utca.

Ártalmatlan vegykrém higányt nem tartalmaz.

Ujtalálmány

Szikszay nagy vendéglő és éttermei

régi jó hírnévnek örvendő ismeretes

találkozója

a Szt-István napra ideránduló t. cz. vidéki közönségnek.

A tisztelettel alulirt új vendéglősnek főterevése oda irányul, hogy **kitűnő konyha, jó borok és söröknek mérsékelt árak mellett** való kiszolgálata által az ideránduló vidéki t. közönségnek igényeit kielégítse.

Tisztelettel

Ehm János, vendéglős.

784 v. k. szám.
1898.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. I. 282/4. 1898. P. sz. végzése folytán közbírré tételük, miszerint Liederman Mihály debreczeni lakos részére Harcsarik Géza vámos-pércsi lakostól 1500 frt tőke, ennek 1897 évi október hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 22 frt 30 kr. perköltség erejéig 1897. évi december hó 23-án bíróilag lefoglalt és 1678 frt 50 kr-ra becsült házi butorok, szarvasmarhák, lovak és szekerekből álló ingóságok **1898 évi augusztus hó 24-én d. e. 8. órakor** kezdetét veendő és Hajdu-Vámos-Pércsen alperes lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adni.

Debreczen, 1898. évi augusztus hó 2-án.

Török Péter
bir. kiküldött.

A leghatásosabb füvekből van készítve.

Az egyedüli gyógyszer: reuma, podagra, köszvény és egyéb végtag fájdalmak ellen. A szer már ezer és ezer — még a legkétségbeejtőbb — esetben is **gyökeres gyógyulást** hozott és ezért orvosi szaktekintélyek a legmelegebben ajánlják. —

Egy nagy üveg ára 1 forint 50 kr.

1 kis üveg 80 kr.
(Utánvétellel 30 krral drágább.)

Valódi állapotban a feltaláló és főraktárosnál

Dr. O. WALDING-nál

kapható. — Stuttgart, Gaisburgstrasse 14.
Egy kísérlet Heureka reuma elleni szeremmel felülmul minden várakozást.

Kitűnő bedörzsölésre való szer.

Óvakodjunk az utazatóktól.

Az itt felsorolt bajokban legjobban ajánlható.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSKENDŐKET

hazai, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kész. járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harang állványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Bizmentesen működő pöczegődör tisztító készülékeket, utcaiz öntöző-kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYÚ- és GÉPGYÁR

Részvény-Társaság (ezelőtt **WALFR FERENCZ**)
BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIUT 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Milleniumi kiállítás 1896: Nagy milleniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és bükkönynek a buza, árpa vagy rozs közül kiválasztására.

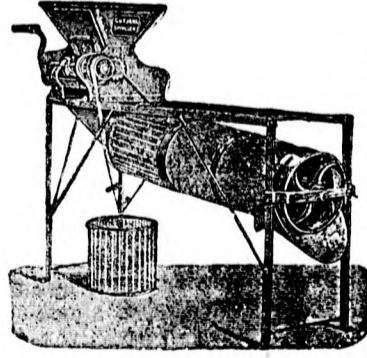
Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közül és a gömbölyü magvak kiválasztására.

Lenceszisztító és osztályozó trieurök: az árpa kiválasztására és a lencese osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök cse-

kély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökké átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben.